

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสงฆ์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
ชื่อและนามสกุล	นางสาวกุทัย หาระพันธ์
แขนงวิชา	สารสนเทศศาสตร์
สาขาวิชา	ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา หาญพล 2. รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์ 3. รองศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ บัวสุข

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2555

คณะกรรมาการสอบวิทยานิพนธ์

See Mr

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

My GINWC

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา หาญพล)

—As my—

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์)

[Signature]

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ บัวสูง)

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สัจฉินท์ วิสวธีรานนท์)

And

ชื่อวิทยานิพนธ์ การใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ผู้วิจัยนางสาวกัญญา หาระพันธ์ รหัสนักศึกษา 2501000208 ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา หาญพล (2) รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์
 (3) รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ บัวสุข ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (2) ศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (3) เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล (4) เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างเป็นพระนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน 264 รูป จำแนกเป็นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยจำนวน 64 รูป และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจำนวน 200 รูป สุ่มแบบแบ่งชั้นตามมหาวิทยาลัยและตามชั้นปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) พระนักศึกษามีการใช้สารสนเทศโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศและด้านแหล่งสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศน้อยที่สุดคือชุดการสอน และแหล่งสารสนเทศที่ใช้น้อยที่สุดคือห้องสมุดเทศบาล (2) พระนักศึกษามีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศและด้านแหล่งสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในระดับมากด้านวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชามีจำนวนน้อยไม่ตรงกับความต้องการ สื่อโสตทัศน์ไม่ทันสมัย แหล่งสารสนเทศมีจำนวนที่น้อยไม่เพียงพอความต้องการ และไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้ บริการแหล่งสารสนเทศภายนอก (3) พระนักศึกษาที่มีอายุ อายุพรรษา มหาวิทยาลัยที่สังกัด คณะวิชา และมีวิธีการเข้าถึงสารสนเทศต่างกัน มีการใช้สารสนเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนพระนักศึกษาที่มีชั้นปีและความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดต่างกัน มีการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน (4) พระนักศึกษาที่มีอายุ อายุพรรษา และมีวิธีการเข้าถึงสารสนเทศต่างกัน มีปัญหาการใช้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน ส่วนพระนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยที่สังกัด คณะวิชา ชั้นปีและความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดต่างกัน มีปัญหาการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ การใช้สารสนเทศ พระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

Thesis title: Information Use by Buddhist Monks at Undergraduate Level in Buddhist Universities in Upper North-East

Researcher: Miss Kuthai Harapan; **ID:** 2501000208

Degree: Master of Arts (Information Science);

Thesis advisors: (1) Dr. Tassana Hanpol, Associate Professor; (2) Sujidtra Hangsapruk, Associate Professor; (3) Dr. Pairote Buasook, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objectives of this research were to (1) study the use of information by Buddhist monks, (2) study problems of information use by Buddhist monks, (3) compare the use of information by Buddhist monks in the upper north-east classified by personal factors, (4) compare problems of information use by Buddhist monks at undergraduate level in Buddhist universities in the upper north-east classified by personal factors.

The sample selected by stratified sampling by universities and year of study, consisted of 264 Buddhist monks, who studies at the undergraduate level in two Buddhist universities in the upper north-east which comprised of 64 Buddhist monks from Mahamakut Buddhist University and 200 Buddhist monks from Mahachulalongkornrajavidyalaya University. The research tool was a questionnaire and statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and one-way ANOVA.

The results were as follows: (1) overall use and each particular aspect of information use of information resources and of information sources by Buddhist monks were at a moderate level. Information resources that used least were teaching kits and information sources that used least was in public library (2) Buddhist monks had problems, overall and in each aspect, in using information resources and information sources at a moderate level. The problems of using information resources and information sources by Buddhist monks at the high level were the small number of academic journals in specific area did not meet the users need, and the out of date audio-visual materials, the information sources that had insufficient seats which did not meet the users need and inconvenient to use information sources out of the campus. (3) Buddhist monks with different age, monkhood year, universities, department, and having the ways to access information differently had no difference in information use. The Buddhist monks however with different year of study, and different frequency of library use used information differently. (4) Buddhist monks classified by age, monkhood year, and the ways to access information had no problems in information use. But Buddhist monks in different universities, year of study, department, and different frequency of library use had different problems in information use with significantly different at .05 level.

Keywords: information use, Buddhist Monks at Bachelor's Degree Level, Buddhist Universities in the Upper North-East

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา หาญพล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ บัวสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แนะแนวทางและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิด ตลอดจนนับตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสามท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ รองอธิการบดี อาจารย์ เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน วิทยาเขตศรีล้านช้าง และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งขอขอบพระคุณพระนักศึกษาเป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้วิจัยเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมีพลังต่อสู้จนสามารถทำวิจัยเสร็จสมบูรณ์

กฤษณ์ หาระพันธ์

กันยายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
สารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ.....	8
การใช้สารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ.....	18
ปัญหาการใช้สารสนเทศ.....	20
มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.....	23
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.....	24
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สถานภาพส่วนบุคคลของพระนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.....	48
การใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.....	51
ปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.....	56
เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย สงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.....	61
เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.....	69
ข้อเสนอแนะในการใช้สารสนเทศของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.....	77
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผลการวิจัย.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	101
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ.....	102
ข หนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ.....	104
ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	108
ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย.....	112
จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	114
ประวัติผู้วิจัย.....	126

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งตามวิทยาเขต..... 44
ตารางที่ 4.1	สถานภาพส่วนบุคคลของพระนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน..... 49
ตารางที่ 4.2	การใช้สารสนเทศโดยรวมของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน..... 51
ตารางที่ 4.3	การใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน..... 51
ตารางที่ 4.4	การใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน..... 54
ตารางที่ 4.5	ปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวม ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน..... 56
ตารางที่ 4.6	ปัญหาการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน..... 56
ตารางที่ 4.7	ปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน..... 59
ตารางที่ 4.8	เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามอายุ..... 61
ตารางที่ 4.9	เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามอายุพรรษา..... 62
ตารางที่ 4.10	เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามมหาวิทยาลัย..... 62
ตารางที่ 4.11	เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามคณะวิชา..... 63

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.12	เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามชั้นปี....	64
ตารางที่ 4.13	ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศ (รายการ).....	64
ตารางที่ 4.14	ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ (รายการ)	65
ตารางที่ 4.15	ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวม (รายการ).....	65
ตารางที่ 4.16	เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามความถี่ ในการเข้าใช้ห้องสมุด.....	66
ตารางที่ 4.17	ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศ (รายการ).....	67
ตารางที่ 4.18	ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ (รายการ)	67
ตารางที่ 4.19	ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวม (รายการ).....	68
ตารางที่ 4.20	เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามวิธีการ เข้าถึงสารสนเทศ.....	68
ตารางที่ 4.21	เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกอายุ.....	69
ตารางที่ 4.22	เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกอายุพรรษา.	70
ตารางที่ 4.23	เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตาม มหาวิทยาลัย.....	70
ตารางที่ 4.24	เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกคณะวิชา.....	71
ตารางที่ 4.25	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศ (รายการ).....	72
ตารางที่ 4.26	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวม (รายการ).....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.27	เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกชั้นปี.....	73
ตารางที่ 4.28	ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ (รายคู่).....	73
ตารางที่ 4.29	เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามความถี่ ในการเข้าใช้สำนักหอสมุด.....	74
ตารางที่ 4.30	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศ (รายคู่).....	75
ตารางที่ 4.31	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ (ราย คู่).....	75
ตารางที่ 4.32	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวม (รายคู่).....	76
ตารางที่ 4.33	เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ ของพระนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงฆ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำแนกตามวิธีการ เข้าถึงสารสนเทศ.....	76
ตารางที่ 4.34	แสดงข้อเสนอแนะในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มเติมในด้าน สาขาวิชา.....	77
ตารางที่ 4.35	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแหล่งสารสนเทศภายในมหาวิทยาลัย.....	78
ตารางที่ 4.36	แสดงข้อเสนอแนะห้องสมุดเกี่ยวกับการปรับปรุงการให้บริการของ ห้องสมุด.....	78
ตารางที่ 4.38	แสดงข้อเสนอแนะอื่นๆ.....	79

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
------------------------------------	---

